

Izhaja vsak dan

1 di ob nedeljah in praznikih) ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Pisarne številke se prodajajo po 3 novč. (30 stotink) za vsake tobačnice v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Sliji, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, Št. Maru, Sežani, Nabrežini, Novemestu.

Glasilo in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, 1. a Malin ploča št. 7. — Uradne ure od 2 pop. do 3 zvečer. — Za oglaševanje 16 stotink na vrsto petič; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 879.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez dopolne naročnine se upravnice ne obračunajo. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovani pisma se ne sprejemajo in rokovali se ne vračajo. Naročnino, oglaševanje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12.

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12.

Poštno-hranilnični račun št. 841.652.

Rusko-japonska vojna.

(Brzjavne vesti.)

Pomorska bitka pred Port Arturjem.

TOKIO 25. (Reuterjev biró.) Admiral Togo je sporočil: V četrtek se je vršila pred Port Arturjem bitka, v kateri se je pogreznila vojna ladija oblike »Perevjeta«; vojna ladija oblike »Sebastopol« in ena križarka oblike »Diana« sta bili poškodovani.

TOKIO 25. (Reuterjev biró.) Kakor se nadalje poroča, je v četrtek prišla radi tega bitka, ker je prišla ruska eskadra iz notranje luke ter je napadla admirala Togo.

TOKIO 25. (Reuterjev biró.) Admiral Togo je sporočil: V četrtek sem prejel poročilo, da je prišla ruska eskadra blizu vhoda v Port Artur, nakar sem šel nasproti z vsem svojim brodom ter naletel na rusko eskadro, obstoječo iz 6 oklopnjač, 5 križark in 14 uničevalskih torpedov, ki je nameravala očitno prodrati proti jugu. Japonske uničevalske torpedov so napadle ladje ter so s torpedi pogrezale rusko oklopnjačo oblike »Perevjeta«. Neka druga oklopnjača in ena križarka sta bili poškodovani. Japonska uničevalska torpedov »Šrakuma« je bila poškodovana na kajiti. 3 močje so mrtvi, trije ranjeni. Tri japonske torpedovke so lahko poškodovane.

Iz Mukdena.

PETROGRAD 25. Specialni dopisnik ruske brzjavne agenture je sporočil danes iz Mukdena: Znanje japonske vojne sile se zbirajo v zadnjem času pri Leonjenu in Ljunjanu. Na skrajnem desnem krilu se raztezajo japonske čete do reke Jalu. Pred nekoliko dnevi je 100 mčž broječa četa Hushuzov, katero so baje vodili Japonci, napadla železniški most pri postaji Gutčulin. Straža, ki most varuje, je napad odbila in most je ostal nepoškodovan.

Veliki knez Ciril odlikovan.

PETROGRAD 25. Car Nikolaj je velikemu knezu Cirilu za požrtvovalno vedenje v boju pri Port Arturju dne 16. aprila t. l. podaril zlati sabljo z napisom: »Za hrabrost!«

Iz južne Mandžurije.

PETROGRAD 25. Specialni dopisnik »Birsčevskaja Vjedomosti« je v četrtek brzjavil iz Liaojanga: Dne 23. t. m. so čete pod poveljstvom generala Miščenka prisile vojna krčila generala Kurokije, da so se morale umakniti. Danes je vse mirno. — Knižu je v naših rokah. Tukaj je grozna vročina, 32 stopinj v senci. General Gerngross biva v zelo zadolženih ran v bitki pri Vafankovu pri svojih četah. Dopisnik naglašja, da bi se bila izvršila bitka pri Vafankovu dne 15. t. m. lahko z veliko zmago ruskih čet.

PODLISTEK.

17

Azijske povesti.

Iz zapiskov priobčuje Anatol.

IV.

Ko sem prišel do Petrove smrti, zdelo se mi je, da je zamrzel:

»Izdajalec«, a ko sem nehal, dejal je on prvi razločno:

»Škoda ga je bilo! Oči so se mu svetile, obraz pa je imel podobo odkritosrčnosti, da sam nisam vedel, pri čem da sem.

Ko je šlo za proti polnnoči, pomislil je Oaufrij Avaloko, naj nam pove kaj o Lhasi. Avalok je začel:

»Kaj se je godilo v Lhasi, kako da je pri Dalai lami, tega vam ne smem povedati, ker ste kristjani. Povedati pa hočem, kako smo prišli v Lhaso.

Hodili smo po ozki, strmi soteski, gledajoči globoko doli v prepadu spenjeno, de-točo reko, tako globoko, da se niti šum vode

Iz Liaojanga.

PETROGRAD 25. Ruska brzjavna agentura je sporočila danes iz Liaojanga, da prihajajo tja neprenehoma nove čete in da je njihovo stanje izvrstno.

Vojaški in pomorski atašeji na vztočno azijskem bojišču.

DUNAJ 25. Došla je merodajnim krogom vest, da se že nahaja grof Cornet, avstro-ogrski pomorski ataše v Tokiu pri japonskih četah, ki oblegajo Port Artur. Zidaja poročila vojaških atašejev nahajajočih se na bojišču, se glase, da se vršijo vojne operacije na obeh straneh z veliko točnostjo. Zdi se, da so se atašeji, voze se na bojišče, vstavili v Veihaveju in od tam odposlali svoja poročila, ker so na pisemskih kuvertah angleške znamke.

Dvignjenje »Varjaga«.

TOKIO 25. Potrčilo se je, spravit z ruske krčarke »Varjag«, potonule pri Čemulpu. 31 topov, tri torpede in veliko množino municije.

Podpore za sibirski mesta.

PETROGRAD 25. Vztočno-sibirski mesta, ki imajo radi vojne velike troške, so prosila vlado pomoči. Finančni minister je ustanovil posebno komisijo, ki naj prouči položaj. Začasno so nakazali mestu Habarovsk 200.000, mestu Nikolaj-Ussurejski pa 60.000 rubljev.

Vesti iz Port Arturja.

LONDON 25. Dopisnik »Chicago Daily News«, ki se nahaja na ladiji »Fawa« je sporočil, da so Japonci dne 22. t. m. v velikem številu rekognoscirali ugod v Port Artur. Ruske baterije so neprenehoma streljale na japonsko eskadro, ki pa ni trpela škode. Dopisnik »New York Press« je brzjavil, da se je vršil hud boj pri Tuhintsu, 14 milj od Port Arturja.

Odliko vanja v ruski mornarici.

PETROGRAD 25. Razen velikega kneza Cirila so bili odlikovani: Jakovljevič, poveljnik »Petropavlovskaja« je prejel zlato sabljo. Admiral Jesev je prejel za pogreznjenje japonske ladije »Kinšumaru« veliki križ reda sv. Stanislaja z meči; Ivanov, poveljnik transportne ladije za mine »Amur« za polganje min, vsled česar sta potonuli dve japonski oklopnjači je bil odlikovan s križem sv. Jurja.

Brzjavne vesti.

Pogreb bivšega ministra Stremeyerja.

DUNAJ 25. Danes popoldne se je vršil pogreb bivšega ministra Stremeyerja. Cesarja je zastopal na pogrebu najviši dvornik knez Monte nuovo.

Najvišji sklep.

DUNAJ 25. Vseled najvišjega sklepa od dne 21. t. m. je dovoljeno strokovnjaškim

ni slišal. Na desni strani visoko nad nami pa smo videli četo divjih Lohitov, ki so nam sledili že par dni in čakali ugodne prilike, da nas napadejo. Videli smo, da smo le še nekoliko ur od Lhasse oddaljeni, zato smo poslali sela naprej, ki bi naznanili naš prihod. Kmalu smo začeli enakomerno ropotanje mlinov¹⁾ in prišli smo v majhno vas. Ob plotih, ki so obdajali majhne hišice, stali so menihi²⁾ in nas blagoslovljali; malikovalski Lohiti pa so vpiš iz višine in valili skale navzdolu. Ko smo prišli iz vasi, zapazili smo v daljavi v sredi doline Lhaso, videli smo tisoče samostanov in solnce se je odbijalo od njihovih zlatih streh. Tu se je pokazal iz velikega Sumajje-samostana top, čegar odprtina je bila umetno napravljena kakor levovo žrelo, in

¹⁾ Mlini na veter, ki vrte v zraku narezljano ploščo z napisom: »On mani padne hum«. Budisti v Tibetu verujejo, da velja enako, če sami zmoliijo to molitev, ali pa če veter enkrat obrne ploščo.

²⁾ Znano je, da imajo Budisti ravno tako svoje samostane in menihe, kakor mi. Mesto Lhasa obstoji skoro samo iz samostanov.

Op. izd

prisednikom na trgovinskih sodiščih na Dunaju, v Pragi in Trstu, da smejo za določbo tozadevne službe nositi naslov cesarskih svetnikov.

Avstroogrski poslanik na dopustu.

BEROLIN 25. Avstroogrski poslanik Szögyeny Marich je nastopil danes večtedenski dopust. Poslanik se poda najprej na Dunaj, potem na svoja posestva na Ogrsko. Ko se prično zopet trgovinska pogajanja se povrne poslanik semkaj.

Priznava na smrtni postelji.

GRADEC 25. V tuk. občinski bolnišnici je priznal sinoči strojar Karol Kehl malo pred smrtjo pri popolni zavesti, da je meseca julija 1901 v družbi z nekim ključavničarskim pomočnikom po imenu Alojzij Bratschko, na potu v St. Gallen v Švici ubil in oropal nekega inozemca, čegar prtljago sta nosila. Redarstvo je pričelo takoj poizvedovati za storilec, katerega je tudi našo in zaprlo. Alojzij Bratschko, ki je tajil sokrivdo umora, je izročen deželnemu sodišču.

Kralj Edvard na potu v Kiel.

BRUNSBUTTELKOOG 25. Angleški kralj Edvard je došel semkaj včeraj ob 11. uri po noči. Kraljevo jahto je spremljalo več angleških vojnih ladij.

HOLTENAU 25. Kralj Edvard je došel semkaj. Sprejel ga je cesar Viljem, prestonaslednik, vojni minister, admirali in drugi civilni in vojaški dostojanstveniki.

Preiskava o atentatu na Bobrikova.

PETROGRAD 25. Preiskava o atentatu na generalnega guvernerja Bobrikova ni bila na črjev ukaz izročena fiaskim sodiščem, ampak preiskovalnemu sodišču pod nadzorstvom prokuratorja tukajšnjega apelnega sodišča. Po dovršeni preiskavi bo odredil car nadaljni tek te stvari.

Iz južne Amerike.

MONTEVIDEO 25. (Reuterjev biró.) Vlada je prejela poročilo o zmagi vladnih čet pri Perro Largo, pod polkovnikom Galarza. 600 ustašev je bilo ubitih ali ranjenih. Konjenišvo zasleduje ustaše.

NEW YORK 25. »New York Herald« ima iz Rio de Janeiro poročilo, da je potonula na amazonski reki neka peruanska transportna ladija. Poveljnik čet, ki so se nahajale na ladiji in 22 vojakov je utonulo. Isti list je sporočil, da so Indijanci oplenili 2 vasi v ozemlju Agre ter ubili 50 prebivalcev.

Amerikanca izpuščena na svobodo.

TANGER 25. Amerikanca Perdicaris in Varley, ki ju je imel ujeta ustaški vodja Rajsuti, sta bila danes izpuščena na svobodo in sta dospela semkaj.

Dividenda.

BUDIMPEŠTA 25. Na današnji seji generalnega sveta avstro-ogrške banke je bilo sklenjeno, izplačati z 1. julijem t. l. pol-

izstrelil v pozdrav silno kroglo. Potem so se odprla z velikim hruščem vrata in slovesen sprejem menihov se nam je počasi pomikal nasproti. V Lhasi sem ostal mesec dni, govoril s samim Dalai lamo in tam sem dobil tudi svoje sedanje ime, ki ni niti kalmuško, niti rusko marveč indijsko.

Oaufrij, ki si ji svoje žganje najbolj sam privoščil, naganjal je, da naj še ostanemo, a mi smo ga spomnili, da moramo jutri odriniti naprej; in šli smo spat. Ker je bila jako mila in topla noč, polgali smo kar zunaj v mehko travo.

Drugo jutro smo se poslovili od gostoljubnega Oaufrija in Avaloke, katerega je Oaufrij prepeljal na svojem čolnu preko reke. Ko je njegova nizka, krepka postava izginila za grmovjem, si ni pač nihče mislil, kako kmalu da ga biva zopet videla.

Ko sva bila sama pognala sva konja, ki sta bila dobro izpočita in sta tekla, da je bilo veselje. Čez nekaj časa se je Saratin nepričakovano obrnil do mene z vprašanjem: »Ali ima kaj kalmuškega na sebi?«

letno dividendo v znesku 28 kron na delnico.

Cesar v Brucku.

BRUCK NA LITAVI 25. Cesar je nadaljeval danes inspekcijo čet, ki so tukaj utaborjene. Na vrsti so bili: 4. bosensko hercegovski pehotni polk, 5. dragonski polk in 3. ulanski polk. Cesar se je o četah izrazil zelo pohvalno. Ob 10. uri predpoludne se je vrnil cesar na Dunaj.

Tripolitaniya v Afriki.

Jedina pokrajina, ki jo Turška še poseduje v Afriki de facto in de jure je Tripolitaniya se svojim glavnim mestom Tripolis, v katerem prebiva turški guverner-paša.

Tripolitaniya se razteza po dolgem ob Cirenejskem morju in meji z jedne strani z Egiptom, a z druge s Tunisom. Prebivalci Tripolitanije so izključno afrikanški Arabi muslimanske vere. Povsem mal del prebivalstva tvorijo arabski Židje, ki so istotako črni, kakor Arabi. Ker Tripolitaniya sestoji iz obmorskega in puščavnega prebivalstva, ni možno določiti točnega števila prebivalstva, in to že iz tega razloga, ker prebivalstvo tripolitanskih puščav in peščenin nima stlaega prebivališča. To prebivalstvo je eminentno beduinskega značaja in živi povsem nomadsko življenje, hodeče se svojimi karavanami velblodov od ene oaze do druge, iz enega kraja v drugi. Razun tega so tripolitanski beduini pomešani z nomadskimi Arabci iz Egipta, Tunisa, Algiera in Maroka.

Tripolitaniya je bogata pokrajina, osobito ob Cirenejskem morju. Po vsej obali dviga se bogata poljedelska kultura raznovrstnega žita in taršičice. Osobito so zanimivi tripolitanski vrti, ki imajo obilo raznega tropikalnega sadja in zelenjadi. Tu vspevajo pomaranče, limoni, datelji, banane, japonske nešplje, grozdje, rožiči, smokve, kolekvinta, oljke, ricino, žafran, lotusova zrnja, perja od sene in drugih. Živinoreja se nahaja v najboljem razvitku. Najbolj so zastopani v Tripolitaniji velblodi, ki tvorijo pravo bogatstvo Tripolitancev. Rogata žival, osobito bivoli, voli, krave, koze, ovce, a potem raznovrstni konji: to tvori tudi narodno gospodarsko imetje muzelmanskega Araba v Tripolitaniji.

Nu, glavni vir bogatstvu arabskih in ptujih trgovcev v Tripolitaniji ustvarjajo one glasovite karavane, katere posredujejo evropejsko s centralno-afrikanško trgovino med glavnim mestom Tripolisa in vsemi notranjimi pokrajinami vse do ekvatorja v centralni Afriki. Te karavane, ki na hrbtih tripolitanskih velblodov prenašajo iz Tripolisa vse one izdelke in proizvode, ki jih evropejska obrt in industrija proizvaja, specialno za porabo muzelmanskih narodov v Afriki: te karavane se vračajo po večih letih zopet

»Čisto nič; vsaj jaz nisem še videl Kalmuka s tako poševnimi očmi, z obrazom, ki je bolj širok nego dolg, z lasmi, ki padajo čez vse čelo, prostoječimi ušesi in širokimi usti.«

»Možno je Kalmuk Dvojedanec ali pa mešanec z Rusi.«

»Ali pa Burjat.«

»Kako to?«

»Sklepam iz njegove povesti; rekel je sicer, da so bili na romanju navzoči Kalmuki, Burjati in Mengoli, a najbrže so bili samo Burjati. Burjata je raztrgal tiger in zakaj se ne vleže on k Kalmukom, če je njihovega rodu? Saj je vendar navada, da leže rodovi skupaj!«

»Najbrže imaš prav in to da naj bo Kalmuk ali Burjat ali Kitajec, to nas ne briga.«

Mislil se je, brigalo nas je.

(Pride še.)

v Tripolis, donesajoče slonovo kost, perje nojevo, smolo, zlato, perje od senne, kože, volno, heno (harvilo); maslo, razno zdravilno korenje in sto drugih raznovrstnih drobnih stvari.

Vsa ta trgovina se bazira v notranji Afriki na izmenj evropskega trgovskega blaga z afrikanским blagom. V tej afrikanški trgovini ne igra denar nitiake uloga. Tripolitanski trgovec, naj je muzelanski Arabec ali Evropejec, vodi svojo trgovino na lastni rizik. On kupuje v Evropi evropske proizvode, pošilja jih s karavanami v centralno Afriko, izmenjuje jih tam s centralno-afrikan-skimi produkti, donesla te zopet s karavanami v Tripolis in pošilja še le od tu afrikanško blago v Evropo in Ameriko, kjer je spravljva v denar. Od odhoda teh trgovskih karavan iz Tripolisa v notranjost centralne Afrike pa do njihovega povratka od tam v Tripolis, mineva čisto 4—8 in več let. Dohod trgovske karavane v Tripolis izživlja po vsem mestu neizmerno veselje. Ko pa karavana odhaja iz Tripolisa, so vsi v skrbeh: toliko trgovci, katerih blago nosi karavana, kolikor karavanski spremljevalci in njihovi sorodniki v Tripolisu. Prizori, ki se dogajajo o odhodu in dohodu trgovskih karavan so tako zanimivi in originalni, da jih niti najbolje pero ne bi moglo točno opisati.

Poleg glavnega mesta Tripolisa je najznameniteje mesto Bengazi v tripolitanski pokrajini Barka, ki meji z oazami Fessana v Sahari. Bengazi je tudi bogato trgovsko mesto. Toliko v Bengazi, kolikor v Tripolisu nastalo se je v prešlih letih mnogo Italijanov, ki so tam otvorili trgovske hiše ter posredujejo evropske, osobito pa italijanske, s trgovino tripolitansko in centralnoafrikanško. Trgovinski odnošaji teh italijanskih hiš se raztezajo tudi na Malto, Egipet, Kreta, Palestino, Sirijo, Carigrad in Grško. Največji trgovinski konkurenti Italijanom v Tripolitanijski so dante Francezi, a deloma tudi Grki.

Posed Tripolitanijske postaja danes za Turčijo goreče vprašanje. Tripolitanijska je bila že v starih časih vzrokom mnogih vojen in sporov. V starih dobah je tvorila Tripolitanijsko del teritorija Regio Syrtica, kateremu je pripadal tudi glasoviti Kartago. Za Tripolitanijsko so se potekali po drugi punski vojni numidski kralji. A prej, leta 201. pred Kristom, bila je Tripolitanijska rimska kolonija. Septimius Severus bil je pri, ki je tej Regio Syrtica dal ime Provincia Tripolitana. Arabi so osvojili Tripolitanijsko leta 644 po Kristu. Nu, že leta 801 zjedini se je Tripolitanijska s Tunisom. In za tem l. 1510 so si Španci osvojili Tripolitanijsko. Nu, turški morsk ropar Dragut otel jo je leta 1551 Špancem ter iz nje ustvaril pravo janičarsko despotijo. Končno so leta 1714 Turki osvojili Tripolitanijsko, se tam utrdili in so še danes gospodarji. Na obalah severne Afrike, na katerih stoji tudi Tripolitanijska, so se usilile razne evropske države. Egipet je odvisen od upliva Anglije. Tun's in Algier je v rokah Francozov. Maroko (tudi če je še danes politično in administrativno neodvisen) spada vendar v direktni trgovski in politični vpliv Francije. Ostaja torej le še Tripolitanijska, na katero ne preži samo Italija, ampak tudi ista Francija.

Turčija ve jako dobro, da danes jutri izgubi Tripolitanijsko. A, ker je Tripolitanijska zanjo pasivna in jedina pokrajina v Afriki, ona tudi nič ne troši v tej pokrajini. Stare trdnjave v Tripolisu so razpale, a topi na njih so zarjaveli. Država, ki bo hotela Tripolitanijsko okupirati, ne bo imela za ta posel velikih zaprek. Vprašanje je le, kdo bo Tripolitanijsko okupiral in si jo prisvojil? Ne more biti n'kdo drugi, nego le samo Italija ali Francija. Anglija, Nemčija, Rusija, Avstro-Ogrska nimajo nikakih specialnih interesov v Tripolitanijski. Rusija ima svoje namere na afrikanški sredozemski obali in to v Maroku, v Cevti.

Glede Maroka so se Francozi že sporazumeli z Angleži. Francija, ki že poseduje v severni Afriki Tun's in Algier, lahko pridobi tudi Maroko, ko pride čas za to, ker ona ima v Maroku že danes jako velik trgovski finančni in politični vpliv. Kako se Francija danes jutri sporazume z Rusijo glede marokanske Cevte, ki je preko poto od Gibraltarja, to pokaže bodočnost. Mi trdimo samo to, da Rusi tudi tam dosežejo svoje namere. Kajti interesi Francije in Rusije so spojeni in vezani tako tesno in imperativno, kakor siamski dvojčki, ali Francija treba vendar moralne in vojne pomoči Rusije bolj, nego-li Rusija od Francije. Tudi to pokaže nedoljna

bodočnost. Vsakako ne bodo Španci v Maroku hoteli politično nič doseči proti Franciji in Rusiji. Dana pa jim bo trgovska zadovoljščina v Maroku in drugje.

Afrikanški Tripolitanijski je dajati več politično važnost zato, ker smo uverjeni, da se bo Italija mogla izogniti vojni z Avstro-Ogrsko samo tedaj, ako bo pametna in ne bo aspirirala na kakoršne si bode politične vojne namere v Albaniji in Epiru. Italija naj raje svojo pažnjo obrača na Tripolitanijsko v Afriki in ni dvomiti da bi se mogla glede te prijateljski sporazumeti z Francijo. Posed Tripolitanijske bila bi za Italijo s političnega gledališča glavni dobiček na lot-riji, ker bi se — odpovedši se okupacijskim požaljenjem na jadransko-jonskih obalah — izognila sicer sigurnim dogodkom na bojnem polju, dočim bi s trgovskega stališča po osvojenju Tripolitanijske zadobila velike koristi za razvitek svoje narodne italijanske trgovine in industrije.

Albanija mora ostati Albanecem. Epir naj vzamejo Grki. A vse drugo, to je naše, to je slovansko!

Trst, 25. junija 1904.

Fran Kučinič.

Rusko-japonska vojna.

Trst, 25. junija 1904.

Ideji Veliko-Japonske na Ljubo je basko širomašna dežela položila v zadnjih letih žrtve, ki daleč presegajo njene moči. Za umetno ustvaritev industrije, trgovinske flote, za japonski ugled v Aziji in Evropi — ne glede na izdatke za vojsko in vojno mornarico — so se žrtvovali neznanke svote, ker so se nadejali, da ta a fond perdu investirani kapital prinese Japonski kakor obresti prednjaško vlast v Aziji. Že troški za vojsko in vojno mornarico so bili toliki, da so gospodarsko uničili Japonsko. In ker Japonci to sami dobro vedo, so se odločili za obupno igro va banque z vojno proti Rusiji. Zato se bore Japonci s pogumom obupa, kajti oni vedo predobro, kaj jih čaka, ako bodo premagani. A na pomoč »zavezaice« Anglije ne smejo računati.

Ker so Japonci nesposobni za mirno komercijelno pridobivanje, pa se hočejo kazati narod junsikov, kateremu naj se drugi pokore. Vse kričanje, da Japonci potrebujejo novih teritorijev za svojo gospodarsko ekspanzivnost, je prazno. Saj so jim bili ti teritoriji vedno odprti za trgovino, istotako kakor drugim narodom. Če se pa niso mogli dosedaj nikjer utrditi se svojo trgovino, je krivda na tem le na njihovi strani. Vrata v Korejo so jim bila na pr. vedno odprta. A kako so oni izkoristili to? Tako, da so ravno oni tam najbolj obsodržljivi narod tega sveta. Skozi stoletja so pustili Korejo z ognjem in mečem, da bi si prisvojili deželo. Vedno so skušali potlačiti korejski narod. A sedaj hočejo slepiti svet, češ, da se bore za neodvisnost Koreje: nesebični, idealnomisleča Japonska da hoče izvozovati Korejo Korejcem! Takega nesramnega falzifikovanja zgodovinskih dejstev še ni videl svet.

Tu podaja Schwarz zgodovinsko sliko postopanja Japoncev v Koreji od leta 1876 sem in potem dokazuje, kako bi Japonci hoteli, da tista »odprta vrata« v Korejo naj bi bila odprta le za — Japonce. Avtor navaja izrek Angleža Angusa Hamiltona, da so Japonci v svoji domišljavosti popolnoma izgubili jasni vid in njihovo umevanje civilizacije je le povsem dozdevno. Njihovo nastopanje v Koreji priča, da jim manjka moralna in intelektualna žila. Indiferentni so tudi do čednosti v zasebnem življenju. Gospodar in sluga terorizirata Korejce in ti so v strahu za svoje življenje, čim imajo posla z Japonci. Izlasti so ti postali agresivni po zadnji kitajsko-japonski vojni.

Tako soči o Japoncih Anglež, ki pozna razmere od lastnega opazovanja. Schwarz pa zaključuje: Čim pa japonska ekspanzivna politika dozoreva take sadove, potem pa res ne more nikdo želeči, da bi se ista prenesla tudi v Mandžurijo, v Kitaj, v Siam, da niti ne govorimo o Indiji, na katero tudi meče svoje oči japonski domišljavec.

P. Orlovec,

bivši vodja makedonskih vstašev, ki je v minoli jeseni predaval v »Narodnem domu« pri sv. Ivanu o dogodkih v Makedoniji, biva sedaj na vztočno-azijskem bojišču kakor poročevalec »Rusa« ter se je vdeležil bitke pri Vafankovu.

Ruski glasovi o vojni.

Petrograjski dopisnik pariškega »Echo de Paris« je imel razgovor z generalom Demjanovim, členom vojnega sveta. Demjanov je najboljših nad glade končnega izida te vojne. On je uverjen, da Japonci ne vzamejo Port Arturia niklar, kajti, čim bi o naških izgubili 30 do 40 tisoč mož, bi bili moralno utrjeni. Svoje izjave je zaključil z besedami: Naša zmaga je gotova. Rusija ne more biti poražena, Japonska ne more zaustaviti zgodovinske usode Rusije.

V pogovoru z dopisnikom »Novosti«, se je izjavil isti general o boju pri Vafankovu, da je bil ta boj v strateškem pogledu ugoden za Rusijo. Baron Stackelberg se je sicer umaknil, ali Japonci so vezani po njegovi skeiji. »Moskovske Vjedomosti« pa pravijo, da je bil to v taktičnem pogledu boj manjšine s številno premočjo, v strateškem pogledu pa so čete Stackelbergove popolnoma zadostile svoji nalogi.

Italijansko vseučiliščno vprašanje.

Glasilo tržaške gospodovalne stranke se je nekoliko oddahnilo. Tako nekako mu je kakor onemu ki se potaplja, a je mogel že v zadnjem trenutku zagrabiti za šibko vejo, katere se drži krčevito. Rečeno glasilo je zasledilo par nemških glasov, ki mu zvane prijetno na uho ob vseučiliščnem vprašanju. Pred vsem se sklicuje na neki članek v zloglasnem listu »Die Zeit«, ki je — če se spominjajo naši čitatelji — v svojem sovraštvu do nas Slovencev zagrešil peklenko infamijo z lažjo, da tržaški Slovenci zažigajo šole po okolici. Nu, katero stranko ima za seboj ta Zeit?! V katere stranke imenu sme govoriti? To je menda vprašanje, ki naj pomenja. Sicer pa ne bi menjalo mnogo na stvari tudi če bi se vsa nemška žurnalistika postavila na stran naših Italijanov in se izrekla za rešitev vseučiliščnega vprašanja v zmislu njihovih želja. Ako tudi nastopi ta eventualnost — na čemur pa mi še vedno dvomimo —, stalo bo še vedno dejstvo, da do definitivnega rešenja tega vprašanja pride v parlamentu. Misli li morda glavno glasilo italijanske stranke da morda glasovi po nemških listih dopolnijo, kolikor manjka z družnim nemškim in italijanskim glasovom do — večine v parlamentu?! Italijanska gospoda so podobni Japoncem ki nimajo nikakega zmisla za razmerje med lastno in med močjo njih, ki jim stoje nasproti. Kakor bo na bojišču Vztočne Azije odločala faktična moč, izvirajoča iz obstoječih dejstev, ne pa fantastična in lažjiva poročila, tako bodo tudi vseučiliško vprašanje definitivno reševali le poslaniški glasovi, ne pa mnenje kakove »Zeite«.

Gospoda naj le čitajo, kar piše »Deutschnationale Korrespondenz«. V Izomostu se ustvari za sedaj le provizorij. Ta provizorij bo trajal — tako pravi rečeni vir — dokler ne odloči parlament o vladni predlogi glede pravne fakultete v Roveretu. Vlada ne umakne te predloge. Možno pa je da tekom razprave pridejo kaki predlogi za spremembo vladne predloge glede sedeža italijanske fakultete.

Torej ste čuli: parlament bo odločal. A v tem parlamentu Nemci in Italijani skupaj — nimajo večine! Sapienti sat.

„Mrtva točka“.

Pod tem naslovom je priobčil člen gospodske zbornice in prvak Staročehov, dr. Karl Mattuš v »Osveti« zanimivo studijo o političnem položaju v Avstriji. Ozirom na veliko zmešnjavo, ki je navstala v gospodarstvu, industriji in trgovini, in katera zmešnjava prihaja le sovražnikom češkega naroda v prilog, svetuje Mattuš češkim poslancem spremembo taktike. To ne bi kazalo nikakor na malodušje in bi ne bila nikaka kapitulacija, ker bi se s tem (ne žrtvovali cilji narodne politike. Saj bi bilo češkim poslancem dano na svobodo, da se odločijo za druga sredstva, čim ne bi bilo v gotovem času, katerega bi določili zastopniki naroda, zadovoljeno najnujnejim njihovim zahtevam.

Češka in avstrijska politika — to izvaja Mattuš dalje — sta dospeli do mrtve točke. Najvažnej problem je v hipu ta, kako bi prišli preko te mrtve točke. Ali sama sprememba taktike ne zadošča. Reformirati treba temeljito tudi razmerje med češkimi strankami. Socijalne in radikalne stranke imajo gotovo pravico do obstanka. Njihovega vpliva

se ni bati, marveč je možno izhajati žnjimi, da se le prilagodijo glavnim principom narodnega programa. To mrtvo točko češke politike treba zmoči, potem bo možno delovati za povzdigo naroda na kulturnem in gospodarskem polju in se bližati nadaljnim ciljem njega politične ekzistence.

Drobne politične vesti.

Odgovor banov opozicijsko-nalnim novinarjem. Na pritožbo opozicijskega novinstva radi neprestanega konfiskovanja je odgovoril ban, da se niti zakon niti praksa ne postavljata proti resničnemu poročanju in proti objektivni kritiki. Novinarji naj sami s tako pisavo onemogočijo konfiskacije in proganjanja.

»Agramer Tagblatt« je z jedno samo potezo lapidarno označil ta odgovor grofa Pejacheviča, rekši: Tako je govoril tudi — grof Khuen Hedervary! Da, tudi največji tiran novinstva in najhujši sovražnik vsake svobodne besede, bi mogel podpisati tak odgovor. Saj ga nikakor ne veže in v ničesar obvezuje. Objektivna kritika je dovoljena! Samo vprašanje je, kaj si državni pravdnik misli pod »objektivno kritiko«?! Kaj pa, če ta državni pravdnik vse, kar izreka pa bodi najrablejše in najopravičenejše grajo, smatra — neobjektivnim?! In če potem tudi vse oblasti, izlasti sodne, menijo tako, kakor meni on?! Kako naj po tem takem novine pišejo kritiko in naj ob enem z načinom svoje pisave »onemogočajo konfiskacije in proganjanja«?! Gospod grof je zagrešil torej prav žnelepo neiskrenost in tartiferijo.

Zopet protesti proti mrvi pravice. Na učiteljskih v Opavi in v Tešinu v Šleziji se imajo uvesti češke oziroma poljske vsprejemale: mal košček prava se ima dati večini prebivalstva. Ali že so zopet Nemci po koncu se svojimi protesti. Šli so k deželnemu predsedniku protestovat. Ali ta jim je povedal v lica, da je od njega prišla inicijativa za take paralele. On meni, da je tako bolje, ker sicer bi čehi in Poljaki gotovo zasnovali privatne zavode, nad katerimi ne bi vlada imela take kontrole, kakor jo bo imela nad paralelkami. Torej tudi ta košček prava ne daja vladina pravičnost ampak le strah pred »narodnimi aspiracijami«, kakor je izrečno poudarjal gospod grof Taus Honestein.

Za finančijelno nedvisnost Hrvatske. Trgovinska zbornica v Zagrebu je soglasno sklenila peticijo, s katero pozivlja hrvatski sabor, naj nastopi za finančijelno samostojnost dežele in to izlasti iz gospodarskih razlogov.

Nov sestanek kralja Petra in kneza Ferdinanda. Bolgarska »Politika« javlja, da odda bolgarski knez Ferdinand v inozemstvo v kopelji ter da se o tej priliki zopet sestane s srbskim kraljem Ferdinandom.

Nova rektorja. Rektorjem dunajskega vseučilišča je izvoljen za bodočesolsko leto 1900/05. dvorni kapelan dr. Fran M. Schindler, profesor bogoslovja, rektorjem grškega vseučilišča pa dr. Arnold vitez Luschn pl. Ebengreuth, profesor juridične fakultete.

Dnevne novice.

»Da bo gorel kres na čast sv. Cirila in Metodija dne 4. julija zvečer na vseh slovenskih grčih in gorah, skrbte vrli slovenski možje in mladeniči! Pokažimo našim trinogom, da nas niso še zatrli! Pokažimo neznačajnim poturicam, da so le pijane vešje, ki jih požigajo plamteti kresovi naše velike ljubezni za slovanska blagovestnika, za vero in domovino!« — Tako pše ljubljanski »Slovenec« v svoji številki od minolega petka! — Ta izjava nas veseli, a vesnilo nas bo še bolj, če bomo videli, da se bo to, kar je tu rečeno v lepi notici, izvajalo tudi v praksi: da pojedmo vsi združeni v boj za to, da bo v cerkvi veljal tisti jezik, za katerega sta sv. brata Ciril in Metodij, toliko trpela.... pred svojimi — da govorimo s »Slovencem« — trinogi!

V spomin! Pišejo nam: V petek dne 24. t. m. popoldne ob 6. uri smo spremili k večnemu počitku zemske ostanke 48-letnega delavca Matije Samca. V četrtek zvečer in predno so v petek dvignili krsto, je čitalniški zbor pri sv. Jakobu pel srce pretresujoče žalostinke.

Pogreb je bil veličasten. Osobito se ga je udeležilo veliko število delavcev iz Lloydovega arsenala, kjer je pokojnik delal. V cerkvi

a v Gorici (Solkan)
s strojevnim obratom
nemu občinstvu svojo
pohištva
ON ČERNIGOJ
Trstu - tik cerkve Sv. Petra v hiši Marenzi
hištva primorske dežele.
in lično, in sicer samo iz lesa, posušenega
s temperaturo 60 stopinj.
Album pohištva pošlje se brezplačno.
na mesečne obroke.
TU in ALEKSANDRIJI (ORJENT).

Syoi k svojim!

M A I T E

velika zaloga z manifakturnim blagom

ul. Nuova št. 36 vogal ul. Lazzaro, s podružnico ul. S. Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti široko občinstvo in svoje cenjene odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi posredala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah dobiva se razno blago boljše kakovosti in najmodernejše iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovratnike, vratnice, tu je velikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, prtov in prtičev, ter vsake vrste perila bodi od bombaža, ali platna. Veliki izbor vsakovrstnih odev, kakor tudi koltre lastnega izdelka. Pletenike, svilenine, raznovrstni okraski za šivilje in kitičarke. Velikanski izbor snovij za narodne in cesarske zastave in narodnih tratov za društvene znake.

Sprejema naročbe za moške obleke po meri, katere izvrši najtočnejše in najnatančnejše po cenah, da se ne boji konkurence.

Kupljeno blago, katero slučajno ne bi ugajalo se zamenja, ali pa se vrne tudi denar brez nikakih zadržkov.

Poskušati za se prepričati!

Kleparska delavnica

VALENTIN LUZNAR

TRST - Ulica Belvedere št. 24 - TRST

priporoča svoje kleparske izdelke

za stavbe in gblanterijo.

Posebnost: žlebovi od pocinjenega kositra.

Svojim cenjenim rojakom, posebno pa stavbinskim mojstrom se toplo priporoča.

Cene zmerne.

Postrežba točna.

Po visokoj kr. zemaljskoj vladi proglašena ljekovitom vodom

čista alkaličko-muriatička

Apatovalčka kiselica

nije samo najbolje i najzdravije stolno piće, već je i najkorisnija i najglasovitija liekovita voda,

koja je od prvih liečničkih autoriteta preporučena i djeluje nenadkrljivo kod bolesti želudca, pluća, grkljana, raznih katara, astme, mjechura, kamena, hemeroida (zlatne žile), natekih i zrnatih jetara, žgaravice i raznih ženskih bolesti.

Odlikovana sa 13 zlatnih i srebrnih kolajna.

„UPRAVITELJSTVO VRELA APATOVAČKE KISELICE“, ZAGREB, Ilica br. 17.

Dobiva se u svim liekarnama, trgovinama mirodija, restauracijama i gostionama.

V novi prodajalnici pohištva
ullici Madonnina št. 15 u Trstu
se nahaja na izbero okvirja in zrcala
po konkurenčni ceni.

Andrej Wouk.

Gospodarsko i konsumno društvo
Cres - (Kvarnerski otok) - Cres
Prodaja po K 100.— hehtoliter
svoje izvrstno domače, naravno namizno

maslinsko olje.

Na zahtevo se pošlja vzor.

DANIEL PILLIN

TRST - ulica Carpison 10. - TRST.

Telefon 241.

Tovarna in velikanska zaloga
cementnih plošč.

Sprejema vsako naročbo tudi na deželo
ter plošče polaga tudi sam.
Brezkonkurenčne cene.

V mirodilnici

ALOJZIJA MERMOL

nasl. LEBAN

v Trstu, ulica Barriera vecchia 18.

se nahaja velik izbor barv, čopičev, pokostil, tiskanih pol za tapetiranje sob, olje za barve, petrolej, spirit za žgati, najfinjši prah proti mrčesom, žveplo in modro galico itd. itd.

TRŽAŠKA POSOJILNICA IN HRANILNICA

registrovana zadruga z omejenim poročtvom.

Ulica S. Francesco št. 2, I. - TRST - Ulica S. Francesco št. 2, I.

Telefon 952

Hranilne uloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jti. obrestuje po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam. Vlaga se lahko po 1 krono.

Posojila daja samo zadružnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2 %, na menjice po 6 %, na zastave po 5 1/2 %.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne.

Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Poštno hranilnični račun 816.004.

V oblastveno dovoljeni šoli za

izpite vojaških prostovoljcev

se je ustanovil

brzi oddelek, da se omogoči položiti ta važen izpit že

21. septembra t. l. Pojasnila daje

VODSTVO, ul. Ponterosso 9.

Leon Doreghini v Trstu
Barriera vecchia 21 l. n.

Velika zaloga
pohištva, manufaktur in tapetarij.
Prosi se za obisk. — Obširno dovoljenje kredita.

Mehanična delavnica

Alarik Lantschner

zapriseženi cenitej

TRST, ulica Geppa št. 12, TRST

Sprejema vsakovrstna mehanična dela.

Prodaja in znamenjuje dvokolesa najboljših tovarn.

Popraviljalnica za dvokolesa.

Zaloga gumijevih obrocev, čreves ter pripadkov.

Napravlja električne zvončke.

Najstarejša

slovenska zaloga in tovarna
pohištva Andreja Jug v
Trstu, ulica S. Lucia 18. (zadej tribunala) priporoča
vsake vrste solidno izdelanega, svetlo ali temno po
tiranega pohištva.

Proda se

zaloga vina, ena hiša s krčmo v Vipavi,
ena hiša s krčmo pri Buzetu v Istri in
en dvorec (vila) v Kozini. Ustmeno ali
pismeno se je obrniti na g. Antona
Sorli, trgovinska kavarna v Trstu.

KAVARNA SV. IVANA

na Verdeli

FILIJALKA KAVARNE FABRIS

5 minut oddaljena od Bošketa.

Danes v nedeljo dne 26. junija

se bodo vršila

dva velika koncerta

pri kojih boe svirala

vojaška godba c. kr. pešpolka št. 97

od 10. predp. do 1 1/2 pop. — od 5 1/2, do 10 1/2 zvečer.

Velika razsvetljava z balončki
Bengalični ognji.

PLZENSKO PIVO
Mrzle jedi. Pijače v ledu.

Posebnost: SLADOLED.

Bombe, Cassate in napoljski korneti.

Uhod prost.

Anton Skerl

mehanič

Piazza delle Leg na 10. (hiša Caccia)

Gramofoni, fonografi, plošče in cilindri za godbo v velikem izboru.

Internacionalna godba in petje

Vse po cenah, da se ni bati konkurence.

Specijaliteta:

Priprave za točenje piva.

NB. V olajšanje nakupovanja se prodajajo vpredmeti tudi na mesečne obroke.

Kranjski redilni prašek za prešiče

Doktor pl. Trnkoczyja krmilno in varstveno sredstvo se pomeša me krmo pa tudi že pujskom.

1 zavitek za 50 stotink zadostuje za mesec.

Na prodaj pri trgovcih: po pošti 5 zavirkov iz glavne zaloga

Lekarne Trnkoczy, Ljubljana

Zahvalna pisma tudi uradno poverjena dohajajo vsaki dan.

Največje priznanje London 1903 „GRAND PRIX“

Grand Restaurant Hacker

Sv. Ivana trg št. 5.

Krasen vrt. Velika dvorana.

Nalašč pripravljena večerja za čas, ko končajo gledališke predstave.

Cene zmerne!

Največji komfort!

Postrežba točna!

== Zahtevajte pri nakupu ==

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „JELEN“

Varstvena znamka.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilo neškodljivo milo naj pazi dobro da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“. **Udobiva se povsod!**

JURI SCHICHT, USTJE na LABI.

Največja tovarna te vrste na evropskem ozemlju.